est ꝓuersio gentiũ ⁊ reprobatio iudeoꝝ. de q̃
Eccs. vlt. dr. Florebit amigdalus ⁊ impin/
uabit locusta: ⁊ desiccabit caparis. Tunc enĩ
amigdalus floruit quãdo ꝗgo beata vtuz
ꝗginitatis emisit. ⁊ tũc locusta. i. gentilitas ĩ
stabilis ⁊ vaga spũsscti grã impinguata fu/
it. Caparis aũt. i. populꝰ iudeoꝝ in dissipa/
tionẽ fuit. Caparis enĩ est frutex spinosus su
per terrã extẽsus. vt dr in libro de ꝓprietatib
rerꝝ. ⁊ significat populũ iudaicũ duꝝ ⁊ rebel
L lem ⁊ terrenis adherentẽ. ¶ Tertio dr amig/
dalus rõne fructus. nam fructus eiꝰ sunt nu
ces longe. Dicit aũt Augꝰ. in ꝓmone de na/
tiuitate dñi. vbi loquit de virga Aaron que
ꝓtulit nuces. q̃ in nuce sunt tria. s. corium. te
In nuce sunt tria. sta. ⁊ nucleꝰ. Ut aũt supra diximꝰ ꝓtesecun
da huiꝰ opis. ꝓmone. iij. i exordio. ꝑ corium
siue corticẽ nucis significat xpi caro q̃ habu/
it asperitatẽ ⁊ amaritudinẽ passionis. per nu
cleum ꝗo eius diuinitas itelligit. que habet
dulcedinẽ ⁊ dedit illuminatõem. ꝑ testã aũt
que est firma ⁊ inter nucleũ ⁊ corium siue cor
ticẽ media significat eius aia que fuit firma
ꝓtra omnia aduersa. ⁊ que est media inter na
turã diuinã ⁊ carnẽ. quia mediãte aĩma xpi
diuinitas eius fuit carni vnita. Ipa igit vir
go bñdicta nõ solũ amigdalus: sz etiã arbor
celestis appellat q̃ ꝓtulit folia flores ⁊ fructꝰ
M ¶ De foliis aũt eiꝰ dr Apoc. vlt. Folia ꝗgis
ad sanitatẽ gẽtiũ. Ista ãt folia fuerẽt eiꝰ salu/
bria eloqa. Unũ foliũ valet ad sanitatẽ car
nalis ꝓcupiscẽtie: cũ dixit Lu. j. Quomodo
fiet istud qm̃ viz nõ cognosco? Aliud ad sa
nitatẽ supbie cũ ait vbi. s. Respexit hũilita/
tem ancille suc. Tertiũ ꝗo ad sanitatẽ auari
cie cũ dixit ibidẽ. Esurientes impleuit bonis
⁊c. Flores istiꝰ arborꝭ fuerẽt ꝗtutes excellẽtissi/
me q̃ fuerẽt in ea. de q̃bꝫ Cañ. ij. dr. Flores ap
paruerũt i terra nr̃a. i. i ꝗgie Maria. q̃ dicit
fra. iuꝝ illõ ps. apiat fra ⁊ germiet saluatorẽ
Istos flores odoriferos ꝗtutuz debẽt xpiani
q̃rere i hac humo. i. i hũili mre dei. iuꝝ illud
Virgilij vbi s. Qui legitꝭ flores ⁊ humi na/
scẽtia fragra. Si moraliꝰ exponat inumeris
eteni fragrãtissimis floribꝫ circũdata fuit et
fulcita brã ꝗgo q̃ dixit Cañ. ij. fulcite me flo
ribꝫ ⁊c. Fructꝰ ꝗo hꝰ arborꝭ fuerẽt opera eiꝰ de
q̃bꝫ Cañ. vij. dr. Videamꝰ si flores fructꝰ p
turiũt. Maximꝰ ãt fructꝰ hꝰ arborꝭ fuit ille
de q̃ dictũ fuit ipi ꝗgini Lu. j. Bñdictꝰ fru/
ctus vẽtris tui. Iste enĩ fructꝰ ꝗe fuit benedi
ctꝰ i odore. qz suauis ad adorãdũ. Unde Eccli
xxiiij. ipa ꝗgo inq̃t. Ego q̃si vitꝭ fructificaui
suauitatẽ odorꝭ. Fuit ec̃ venustꝰ ⁊ honorabilꝭ
ad ituẽdũ. Unde seq̃t. ⁊ flores mei fructꝰ hono
ris ⁊ honestatꝭ. Fuit ec̃ dulcꝭ ad gustãdũ. iõ
Cañ. ij. dr. Fructꝰ eiꝰ dulcꝭ gutturi meo. Unde
b. ꝗgie ꝗficata fuit illa poetica snia. Arbo
re de dulci dulcia poma cadũt. Et dñs nr̃ Je
sus xps fructꝰ fuit arborꝭ pulcerrie Leui. xxiij
de q̃ arbore dr oĩbꝫ deuotꝭ xpianis Ben. xxiij
Redescite sb arbore. O igit b. ꝗgo ꝑfecto tu
es arbor illa celestꝭ lignũ q̃z vite qd̃ de posuit
in medio padisi. vt figuratũ fuit Ben. ij. qd̃
affert. xij. fructꝰ ꝑ mẽses singulos. vt dr Apo
cal. vlt. Tu es illa arbor de q̃ dr Dan. iiij. Ec
ce arbor i medio tre. i. i medio oĩs create. cuiꝰ
altitudo nimia. qz incõphensibil est oĩ pure
creature. vt exponit s. Bernardinꝰ in quodã
ꝓmõe. Cuiꝰ ꝗgis excellẽtiã ꝓsideras idem s.
Bernardinꝰ inq̃t i ꝓmõe vltimo de noie eius
Oremꝰ igit dilectissimi frẽs dñam nr̃az ꝗgi
nẽ bñdictã. vt q̃ mr̃ meruit esse iudicꝭ seclorꝝ
ꝑ reatibꝫ nr̃is satisfaciat aduocata Quid ei
i cã põt eẽ ꝑiculi vbi cãs hoĩm illa ꝓrat q̃
hz vñ ꝓd dũ ꝑ filijs orare ꝑsumat: qz mr̃ ẽ
dei. Hz ⁊ ille vñ hoĩ clemẽt ignoscat: qz filꝰ
hois ẽ. Ambo certati causas miserãt humanas. Mr̃ excusando mortales ne pereãt. fili
us ignoscẽdo pctõribꝫ vt resurgãt. Omnes q̃
genitrici eiꝰ deuotissime supplicãtes vitã no/
strã emẽdemꝰ. ⁊ mores cõi voto. pari deside/
rio. ardẽti affectu postulãtes vt ecclia suã ex
altet. nr̃m misteriũ accepiet. patriã tueat ꝓ
tegat. fideles multiplicet. abigat hostes. do/
mesticos foueat. ⁊ oẽs q̃ triũphale nom̃ ihu
ac mr̃is eiꝰ marie inuocãt ⁊ adorãt: dirigat sp
⁊ ꝓfuet. q̃ cũ pze ⁊ spũsctõ i eternũ bñdicabil
laudabil ⁊ gloriosus viuit ⁊ regnat ꝑ infinita
secla seclorꝝ Amẽ.

¶ De eiusdẽ pijssime ꝗgis nominatione.

Sermo. v.

Qr q̃ris no/ N
men meũ qd̃ ẽ admirabile? Ge
nes. xxxij. ⁊ Jud. xiij. Inq̃t brũs
Bernardinꝰ in ꝓmõe. iij. de noie
ꝗgis. Testis ꝓscie est dñs. q̃ si q̃ celesti grã
largiẽte exterioribꝫ curis exemptꝰ: laudibus
ꝗgis valeo totꝰ vl ꝑ horã occupari: tãta mẽ
tis leticia saucior. tãtaq̃z interꝰ suauitate ꝑ
fundor. vt cũctis mũdi vanitatibꝫ ꝓcupi/
scẽtijs ꝓculcatꝭ: nil malũ aut apptã q̃z cum
ipo leticie spũ si dareẽt statim exilire ad dñm
añq̃z illud gaudij spiritalis curis iterꝝ redeũ
tibꝫ auferat. ⁊ stimulante memoria delictorꝝ
cithara ꝓuertat in luctũ. ⁊ iubilꝰ ꝓ dolori
lamentũ. Uide igitur quante sit felicitatis ⁊

glie in illa patria dei genitricẽ ꝟginẽ bũdictã stipatam ordinib̃ angelorũ .chorꝭ ꝟginuꝫ comitatã.vultu plenissimo grarũ in suo dignitatis solio p̃sidentẽ reuelata ia facie cõtẽplari.qñ quidem in sordib̃ carnis adhuc ⁊ mũdi luto degẽtib̃ tã leta ꝓtingit i ei⁹ nominis ꝓrẽplatõe sentire. Ad ip̃m itaq̃ Marie nomẽ iterũ ꝓtẽplãdũ.iterũ atq̃ iterũ descẽdere libet. Hec ille. Lui⁹ gl̃iosi p̃ris vestigia seq̃ desideras:sic ⁊ nomis eius appellatões recepi. Unde ad ip̃m orõnem quandã i exordio meꝰ uersionis feci dicẽs. Bernardine tuũ sum/ psi sanctissime nomẽ. Fac mea sit gestis ꝓsona vita tuis. Possum nõ imerito timere si scrutari velim nois ꝟginei dignitatẽ: ne ip̃a ꝟgo mihi dicat ꝟba themat⁹ nr̃i. Quid qr̃ nomẽ meũ ꝛẽ.tũ ⁊ si nõ possuꝫ de illo p̃dicare sicut meret.aliq̃d dicere conabor.put quisq̃ eiusdẽ ꝟgis seruul⁹ tenet. Nã bona volũtas supplebit defectũ viriũ.l.alia.C.de his q̃bus vt indi.⁊ ip̃a bona voluntas p facto reputabit.l.rep̃hẽdẽda.C.d insti.⁊ substi.sb condi. fac. ¶ Sciendũ est q̃ q̃ ꝓpter multas alias ꝓrogatiuas nomẽ ꝟgis ex q̃nq̃ lr̃is cõponit Omittẽdo q̃ breuitat⁹ cã multa q̃ possent in hac materia dici.maxie qr̃ mltitudo onerosa nihil habet honesti.ꝟ.fi.i auf.de refe.coll. j.⁊.l.tãta.ꝟ.ꝓtrariũ.C.de vete.iu.enucl. sucincte tangã illud qd̃ ait magr̃ Ambrosius seruita in suo quadragesimali. p̃mõe. xxxix. vbi inq̃t q̃ nomẽ Marie cõpositũ ex quinq̃ lr̃is ondit q̃nq̃ ꝟtutes in ea precipue fuisse. Per M.eni ondit ꝟtus fidei.nã hec lr̃a ex trib̃ J.inuicẽ colligatis cõponit. vt ostẽdat q̃ virgo pfectissima trinitatis noticiã ⁊ fidẽ habuit. Sicut eni tres J.inuicem colligati vnã lr̃am faciũt.ita tres p̃sone diuine inuicẽ p generatõem ⁊ pcessionẽ colligate vnũ deũ ondunt.cui⁹ veri dei beata ꝟgo pfectissimaꝫ fidẽ seruauit. Per scd̃am lr̃am.s. A.significat ꝟtus spei. Nã sicut hec lr̃a ẽ a sinistr̃ aperta ⁊ capite curuo.⁊ a dextris clausa.sic sancta spes est q̃ anim⁹ a sinistris.i.a tribulationuꝫ pte existẽs leto vultu ⁊ capite cliuo ac hũiliato totũ se aptũ ondit ad oia supplicia pro amore dei pferẽda.⁊ a dextris claudit. qr̃ nullꝰ dei grãꝫ donis extollit. Unde Greg.in moral. ait. Spes in eternitate animũ erigit.⁊ idcirco nulla mala q̃ exteri⁹ tolerat sentit. ¶ Tertia lr̃a ẽ R.q̃ significat ꝟtutẽ charitat⁹.qm̃ sicut R.duas tortiões hꝫ.ita charitas ꝟa ad dei ⁊ primi dilectõem se extẽdit.qm̃ i his duobus mãdatis tota lex pendet ⁊ ꝓphete. vt dr̃ Mat.xxij. Quarta lr̃a est J.et significat verã humilitatẽ ⁊ nõ fictã.qr̃ humilitas rectum hoiem facit.sicut supbia eũ reddit obliquum. Unde Bre.in moral.ait. Tanto sit vnusquisq̃ vilior deo q̃to est p̃ciosior sibi.et tãto p̃ciosior deo q̃to vilior sibi. De Marie aũt hũilitate inq̃t Berñ.i q̃dã p̃mõe. O ꝟa hũilitas q̃ deũ hoib̃ peperit.vitã mortalibus edidit.celos inouauit.mõm purificauit.paradisum aperuit.⁊ hoim aias libauit. Facta est Marie hũilitas scala celest⁹ p quã de⁹ descẽdit ad eras. Hec ille. Quita ⁊ vltia lr̃a est A.q̃ ꝟtutẽ largitat⁹ ondit.qr̃ sic A.lr̃a apta est manũ q̃si porrigẽs a sinistr̃.sic ⁊ ꝟgo omnib̃ volẽtib̃ eã se pbet abũdãter. vt inquit Berñ.i q̃dã p̃mõe. Sꝫ de his ꝟ breuit ꝓtrãsiui.qr̃ i pte seq̃nti h⁹ opis declarabim⁹ q̃ztũ iste ꝟtutes.fides.spes.charitas.humilitas ⁊ largitas:excellentissime fuerũt in btã ꝟgine. ⁊ solum in hoc sermõe de q̃nq̃ alij ꝓrogatiuis disseremus.

¶ De p̃ma ꝓrogatiua incipiẽte ab M.s. q̃ btã ꝟgo est mr̃ miscõie.

Sicut i officio ⁊ dignitate nulla creatura est maior mr̃e dei.sic decẽs est vt nullũ sit in creaturis puris excellẽtius nomẽ noie Marie. Per p̃mam aũt hui⁹ nois lr̃am.s.M.significat q̃ ipsa ẽ mater miscõie Misericordia ei⁹ ẽ omnib̃ misericordijs alioꝫ sanctoꝫ oim excellẽtior. generalior.cõmunior ⁊ maior. Primo ẽ excellẽtior.qr̃ oẽs alios excellit. Sicẽ eni oleum supeminet oib̃ liquoribꝫ.ita ipsa supeminet omib̃ sctõꝫ miseratõib̃. Et ideo Cant. vj. assimilat auroꝛe.lune.soli ⁊ armate acies. Assimilat q̃z stelle mar⁹. Auroꝛe quidẽ assimilatur.qr̃ ei⁹ miscõia p omib̃ aliꝭ est vtilior. Nã sicut aurora expellens noctem ĩtroducit diẽ.sic ip̃a a nobis expellit tenebrã peti ⁊ introducit diuie gr̃e lucẽ. Assimilat aũt lune. q̃a sicut luna oib̃ planet⁹ ẽ mag⁹ r̃e vicina. sic ei⁹ miscõia p oib̃ aliꝭ ẽ nob intimior. Assimilat etiã soli:qr̃ sic sol oib̃ planetis copiosius ⁊ clari⁹ lumẽ suũ diffundit. ita miscõia ꝟginis p oib̃ aliꝭ est ꝓmunior.q̃ vt inquit Berñ.in q̃dã p̃mõe.omib̃ se diffundit:nec est q̃ se abscõdat a calore ei⁹. Scit eni veraꝫ esse illã Quidũ sniam in libro sine titulo dicere mihi res est ingeniosa dare. Et illam Marcial' poete dicẽtis. Quas dederꝭ solas sp habebis opes. Et illã Matthei poete i li. d thobia di.est ãcilia dei simplex elyna. mortis ãtidotũ. vẽie porta.salut⁹ ir̃.libat a mortis laq̃is elyna.sordes abluit.actori dulcep orat op⁹ vitã ꝑpetuat venia ꝫ p̃stat honorẽ.p

Quinq̃ virtutes Marie.

Maria mr̃ mie

petuū pstat spūale decus. Et ideo semper opa
misēdie voluit exercere vt sibi glīam acqrerz
z alios a morte eterna z peccatorz sordibus
merito pietatis liberaret. Assimilat etiā arma
te aciei. qz eius potētia ceteris ē potētior. qa ho
stes pterit z in fugā puertit. Nec est aliquod
nomē terribilius dēmonibus qd sit alicui pure
creature q̄z nomē beate vgis. De quo dicere
possumus illd ps. cx. Sanctū z terribile no
men eius. Assimilat nihilominus stelle maris.
qz eius misericordia p ceteris est diuturnior
Sicut enī stellis ceteris occidētibus ipsa non
occidit: sic ceteris non exaudientibus Maria
R nō deficit. ¶ Secūdo eius misericordia ē omni
bus generalior. qz vbiqz generaliter inuenit
scz in mūdo. in iudicio. z i celo. Sicut autez
genus perire nō pōt. l. in rōe. §. incerte. ff. ad tre
belli. sic nec generalis misēdia beate virginis
vnqz peribit. Inuenit aūt eius misericordia
p̄mo in mūdo. qz misericordia eius plena ē
oīs terra. Nec mirz. qz ipa hz miserēdi potē
tiam: sapiam z voluntatē promptā. Unde
Prouer. xxj. dr. Thesaurus desiderabilis z ole
um in habitaculo iusti. Pōt g̃ misereri z sub
uenire. qz habet oleū. i. pietatis affectū. Scit
aūt subuenire. qz fuit speciale habitaculū iu
sti. i. xpi. qui est sapia dei patris. Sēdo sub
ueniet in iudicio. Unde Prouer. vlti. dicit
Laudent eā. s. oēs electi. in portis. i. i iudicio
quia olim iudicia in portis tenebant. opera
eius. s. que tūc faciet. Ipsa enī virgo beata cū
filio ad iudiciū veniet. z ibi erit cum magno
honore q̄tum ad se. z i magna vtilitate qn
tum ad nos. De honore aūt quem i iudicio
habebit dr ps. xliij. Astitit regina a dextris
zc. Honorabit enī q̄tū ad locū. qz a dextris
filij sedebit. Jō dr. Astitit regina a dextris tu
is. Honorabit quantū ad habitū. qz corpe
glorioso induta erit. ideo subdit. i vestitu de
aurato. Honorabit q̄z q̄tū ad psortium. qz
omēs angeli z sancti circa eā tāq̄z circa suam
reginā assistēt. ideo addit. circūdata variera
te. s. oim sanctorū diuersitate. Sēdo ibi erit
ad magnā vtilitatē q̄ ad nos. Unde dicit dē ea
Prouer. vlt. De nocte surrexit z dedit pdam
domesticis suis z cibaria ancillis suis. Et ibi
dē. Oēs domestici eius vestiti sūt duplicibus An
cille eius sunt aie q̄ sibi humilis fuierūt. Dome
stici aūt eius sunt illi q̄ ex intima deuotōe cum
ipa q̄si qndā familiaritatē pserūt Ipa igitur
tūc de nocte surget. qz fm q̄sdā. iudiciū de no
cte fiet. iuxta illud Mat. xxv. Media autē
nocte clamor factus ē zc. z tūc ancillis z domes
ticis suis dabit pdā. i. dēmonū z reproborz vi
ctoriā. qz q̄libet sctūs sb pedibus eos tenebit.
iuxta illd Malach. iiij. Calcabimus ipios cuz
fuerint q̄si cinis sb plāta pedū nrorz. Dabit
etiā eis cibaria. qz cū filius eius sit verus deus z verus
hō: eos cibabit z reficiet i visiōe hūanitatis z
pteplatōe diuinitatis eius. Illos etiā vestiet
duplicibus. i. duplici stola glie z bītudis. scz
aie z corpis. Tertio eius misēdia appet i celo.
qz eius claritas i btis ē cā glie z leticie z hono
rificētie. Glie q̄dē. qz eius claritas beatos illu
strat. Unde Bern. i q̄dā fmōe inqt. Marie p
sentia tot illumiat orbē adeo vt ipa supna ci
uitas clarius rutilet vgineē lāpadis illustrata
fulgoribus. Est etiā cā leticie. qz sctī ñ sine ma
gna leticia videre pnt mrem z sororē suā sup
oēs anglos exaltatā. Est etiā cā honorificē
tie. qz magnus honor est sanctis hre rpm fra
trē suū z beatā vgineē mrem z sororem suam.
quorz vnus est rex. altera est regina totius re
gni celestis. De his tribus dicitur Judith. xv
Tu glia hierlm. tu leticia israel. tu honorifi
centia populi nri ¶ Tertio eius misericordia S
est alijs sanctorum misericordijs copiosior z
cōmunior. vnde assimilatur olīue cāpi. Ec
cli. xxiiij. vbi ipa inqt. Quasi oliua speciosa i
campis. Misericordie enī aliorz sanctorum
sunt sepe sicut oliue orto rū que nobis clause
sunt. eo q̄ digni nō sumus. Misēdia aūt vgi
nis est oliua campi. qz omnibus est cōmunis
Unde Bern. in quodā sermone ait. Virgo be
ata copiosissima charitate sapiētibus z insipi
entibus debitrice se fecit: z omibus misēdie sinū
aperuit zc. Et sic eccia nemi claudit gremiū.
epla inter claras. C. de sum. trini. z fi. catho.
Ita ipa q̄ est templū dei viui nz: nemi claudit
gremiū pietatis. ¶ Quarto eius misericordia T
est oibus alijs maior q̄ duplici dimēsiōe. s. lō
gitudine. latitudie. sblimitate z pfunditate
De q̄ loquēs Bern. i q̄dā fmone ait. Quis
bñdicte misēdie tue lōgitudinē. latitudinē z
pfundū inuestigare possit. Lōgitudo enī eius
vsqz i diē nouissimū sbuenit vniūsis eā inuo
cātibus. Latitudo eius replet orbē terrarz. qz eius
misēdia plena ē oīs tra. Sublimitas eius ci
uitatis supne ruinas istaurauit. Profundi
tas sedētibus i tenebris z vmbra mortis se cōl
cauit z gratiam obtinuit Sit g̃ tue pietatis ipaz
quā inuenisti apud deū gratiam notam facere
mūdo. pcibus suis obtinēdi reis veniā. egenis
medelā. pusillis corde robur. afflictis psola
tionē. periclitātibus adiutoriū z liberationem
Nec ille. Ex q̄bus patet q̄ merito beata vgo
mater misericordie appellatur. licet ei diuer
sis nominibus nūcupetur. tamen nullus est

Miseri
cordia
marie i
uenit

Sermo.v. De nominatiõe Marie

pclari nomẽ eiqz ꝓueniẽti qz mr misericordie
nã si illã impatricẽ noies: ꝗ aliq̃ntulũ rigor
z timor ingerit ꝛ hac puella q̃ mitissima ẽt
oib grata. Si regina dicas: ipa se ancillaz
hũlẽ vocat. Silr si dñam dñaz: ꝗ ipo ꝛtat
solũ quandã excellẽtiã z nõ benignitatẽ. Si
trã ꝛtaz eã appelles: nõ videbit eẽ ꝛta vlꝫ
mina pctõz. Nõ etiã videt eẽ appellãda re
gina glie. qꝛ glia est tm̃ i celo z nõ i terra nec i
inferno. nec in purgatorio. sed misericordia
in quolibt hoz est. g̃ maximũ regnũ est mi
sericordia. z ꝓsequẽter maxima regina. s. vir
go Maria: debet appellari regina z mater mi
sericordie. Nã a digniori debet fieri denomina
tio. ꝟ. sz quotiẽs. insti. de iure natu. gẽ. z ciui.
Insup q̃cq̃d est supi supiori: est supi inferi
ori. p illã regulã. Si vinco vincentẽ te: mul
to forti vincã te. l. de accessionib. ff. de diuer.
z tẽpo. pscript. sz miscdia ẽ sup oia opa dei. vt
dr. ps. cxiij. g̃ regnũ miscdie ẽ sup oia regna
ꝓsequẽter ppꝛie ꝓuenit mri dei: q̃ omniũ re
gnoz dei ẽ regina. ¶ Preterea ipa ꝟgo supra
primoniũ z ppꝛietatẽ filij sui ẽ regina. sed ꝗ
primoniũ est miscdie. qꝛ dei ppꝛiũ ẽ misereri
sp z pcere. vt inq̃t Grego. in quadã collecta.
ergo btã ꝟgo ppꝛie miscdie ẽ regina. Nã lo
cus ppꝛius regi dr regnũ ei. sic ille dicit rex
frãcie cui regnũ est frãcia. sz loc dei est miseri
cordia Vñ sup illud Isa. xviij. Dic dñs ego
ꝓsiderabo in loco meo. inq̃t glo. Qui loc est
misericordia. Pfecto ꝓstat q̃ mater ei est misericor
die mr z regina. Jõ illi canit eccl̃ia. Salue
regina miscdie. Et itez. Maria mr gre. ma
ter miscdie. Tãte ei dignitatis z excellẽtie est
miscdia z clemẽtia: q̃ ipa sola dr nos redde
re pares deo. l. fi. C. de donat. inter vi. z vxo. Vñ
Claudianus inq̃t. Sis pius i ꝑmis. naz si
vincamur i oi Munere: sola deos equat cle
mentia nobis.

¶ De secũda pꝛogatiua virginei nominis
incipiente ab. A. s. q̃ beata virgo dicit Aque
ductus.

Aqueductus appellat mr dei q̃ Eccl̃i
xxiiij. inquit. Ego quasi aq̃ductus
exiui d paradiso. id est de delicijs mi
sericordiaz dei. Per istuz aũt aque
ductum fluũt aque gratiaz de celo i mundũ
Vñ sequit. Rigabo ortũ plantationũ mea
rum. Sicut g̃ aqueductus appellat seruit.
l. z in puinciali. C. d serui. z aqua. qꝛ predijs
irrigandis seruit. sic z ipa virgo nob seruien
do gram sui filij mistrat. Et sicut aq̃ductus
est indiuiduus z totalis. quia nõ pot diuidi
nec cõstitui p pte. l. vie. ff. de serui. sic z marie
deuotõem integre z totaliter habere oportet.
Vñ qꝛ iste aqueduct nob valde ẽ necessari
ideo diabolus ipm frãgere conat. Nõ signi
ficatũ est Judith. vij. vbi dr. q̃ Holofernes
pcepit incidi aqueductũ. qꝛ p illum fluebat
fons in ciuitatẽ. Tunc aũt diabolus istũ aq̃
ductum incidit. qñ nos a deuotõe ꝟgis retra
hit. Sic enim ius aqueduct spacio tpis amit
tit. l. si tibi fuituꝛ. C. de serui. z aqua. sic z beata
ꝟgo cessantib nob a bonis opib destituit.
¶ Iste aqueduct cõmẽdabil est ex pte sui. ex
pte nostri. ex pte modi. z ex parte aq̃. Prio
ex pte sui. qꝛ hz effluere z refluere. nã grarum
aque p ipm aqueductũ nobis de celo effluũt
Juxta illud Sap. vij. Venerũt mihi omia
bona pariter cũ illa. z inumerabil honestas
p man illi. Ipse etiã aque refluunt: dũ ipa
ad referendũ deo gras nos inducit. Juxta il
lud Eccl̃i. j. Ad loca vñ exeũt flumia reuertũ
tur vt itez fluãt. Est etiã iste aqueduct com
mẽdabilis ex pte sui. qꝛ habet magnã longi
tudinẽ. latitudinẽ z sublimitatẽ. Et aũt lõ
gitudo tãta est q̃ attingit a celo vsqz ad trã.
Vñ Bern. in quodã sermone ait. Aq̃ductus
est Maria. cui nimiz summitas instar sca
le Jacob celos tãgit. imo etiam trãscẽdit. vt
illũ fontẽ aquarũ q̃ sup celos sunt cõtingere
posset. Latitudo aũt isti aqueductus tanta
fuit q̃ totũ diuinũ fontẽ capere potuit. Unde
Bern. vbi s. ait. Nat est fons z vsqz ad nos
peuenit. qꝛ descẽdit illa celestis vena p aq̃du
ctum. nõ tm̃ fontis copiã nobis exhibens: sz
stillicidia gre cordib nostris arentib infun
dens. alij quidem plꝫ. alij minus accipiunt
Hec ille. Et ibidẽ etiã ait. Iste aqueduct est
Maria. q̃ plenitudinẽ fontis de corde patris
accepit. z nobis illud put capere poteramus
edidit Altitudo ꝟo isti aqueduct tãta fuit
q̃ vsqz ad fontẽ toti diuinitatis se erexit z illũ
tetigit. Vñ Bern. vbi. s. ait. Quõ noster ꝗ
aqueduct fontẽ illuz attigit sublimẽ? Quõ
putes nisi vehementia desiderij z feruore de
uotõis ac puritate orõnis? Quõ igit maie
statem attigit inaccessibilẽ nisi pulsando z q̃
rendo. ¶ Secũdo iste aqueductus cõmẽda
bilis est ex pte nostri. Nos enim aquas grarũ
de celo hre nõ poteramus ppꝛ nimiã altitu
dinẽ suã z nrã nimiã depssionẽ. z iõ optuit
q̃ eẽt i medio aq̃duct. vñ Bern. vbi s. inq̃t
Propꝛea hũano generi tãto tpe fluenta gre
defuerũt. qꝛ nõdũ intercesserat aq̃ductus. Et
itez. Queram gram: sz p intrẽtricẽ gre mariã
neqz enim omnipotens deus sine hoc aqueduc-

ctu grāz vult ifundere.ſz tibi voluit vehicu/
lū puidere.qz forte man⁹tue plene ſt ſanguí
ne.z iō q̄cq̄d ꝓo offerre ꝓsideraſ:g̃tissimis il
lis z oī acceptōe dignissimis Marie māib⁹
y offerēdū trade ſi ñ vis ꝛpulſaz ſuſtiere¶Ter
tio iſte aq̄duct⁹ ꝯmēdabil'ē ex ꝑte modi Iſte
aūt mod⁹ē triplex. Prim⁹ē.qz diuerſimode
diffundit.nā q̄busdā ſe diffundit i modum
aq̄ putei.q̄busdā i modū aq̄ fontꝭ.q̄busdaz
ꝯo i modū aq̄ flumis. Pute⁹ hz aq̄s occul/
tas q̄ cū labore educūt.z q̄ztū ad h̄ ipa ſe dif/
fūdit pctōib⁹.qz aq̄ gre ē eis occulta .ſz tñ p
labōrē pnie ꝑt hauriri. Aq̄ ꝯo fontꝭ ſine labo
re haurit z ꝯtinue emanat.q̄ztū ad h̄ diffun
dit ſe bonis z ſibi ꝓuotꝭ.qz ꝯtinue grāz ſuaz
eis tribuit.z ſine mlto labore eis cōicat. Aq̄
ꝯo flumis i magna abūdātia emanat.z q̄n
tū ad h̄ ſe diffundit beatꝭ q̄b⁹ largit z abūdā
ter aquā ſpūſcti tribuit.z iſta triplex dīa a/
q̄z tāgit Lañ.iiij.vbi ꝓ b.ꝯgie dr.fons or/
tor pute⁹ aq̄z viuētiū q̄ fluūt ipetu ꝓ libāo
z ¶Scōs mod⁹ē.qz abūdanē z largit ſe dif/
fundit. Vñ ꝓ ipo dici ꝑt illd Nu.xx. Egreſ
ſe ſt aq̄ largissime ita vt ppl's biberet z iume
ta.i.ꝓuoti z ideuoti ꝓ ipo aqueductu bibere
pñt. Aq̄ q̄dē largit ſe diffundere ꝯſueuit mlt
tis ꝓ cauſ. Prio ex nimia repletiōe.ſic pz in
flumie repleto qd̄ p loca vicina ſe diffundit
Btā igit ꝯgo g̃tis plēa ꝓ ſua plenitudie in
corda p ꝓuotoz ſibi vicina ſe diffundit Vñ
ipa inqt Eccl.xxiiij. In plenitudie ſctōz ꝓtē
tio mea. Scōdo ex violēta vētor ipulſiōe.ſic
pz i mari.qd̄ qñ vētor violēta ipellit:itume
ſcit atqz diffuudit.z idē fit i flumib⁹. Auſter
aūt ſpūſcti ſic mētē ꝯgis afflauit q ipaz ad
diffundēdū ipellit. Jō Lañ.iiij.dr. Surge
aq̄lo z veni auſter:pſta ortū meū:z fluāt aro
mata illi⁹. Tertio ex nimia z vehemēti ebuli
tione.qñ ei vas nimis ebulit tūc aquam ex
pijcit. Ignis q̄dē ſpūſcti ſic mētē ꝯgis ebu/
lire fac q ad ſpargēdū nob aquā ſue gre ipaz
impellit.vt non ſit q̄ a calore ſuo ſe abſconde
re poſſit. Vñ ps ait. Nō ē q̄ ſe abſcondat a
calore ei⁹. Quarto ex vaſis ꝯcuſſiōe. Si enī
vas plenū aqua ꝯcutit mox aqua effundit.
Ipa igit ꝯgo q̄ ē ſcitula grā ei repleta. ſi ab
aliquo cū ꝓuotōe tāgat:mox grāz ſuā effun
dit. Vñ Nu.xxiiij.dr. Fluet aq̄ ꝓ ſcitula ei⁹
.i.ꝓ ꝯgie Maria mre ei⁹. Quito ex vallium
ꝓſſiōe. Nā aq̄ valde ſe diffundit i valles z
i loca ꝓſſa. Vñ dicit ex.i.l.j.§.penl'.z.fi.ff.d
aq̄ plu.ar.q ideo loci inferiores ſt pinguio/
res.qz oīs pinguedo ꝓre ad illos p aquaz ꝓ
fluit.z ſic b.ꝯgo aquā gre ſue imittit i corda
hūilia.iuxta illd .ps. Qui emittis fontes in
ꝯuallib⁹.¶Quarto ꝓnciplr iſte aq̄duct⁹ cō/ z
mēdabil'ē ex ꝑte aq̄. qz hz aq̄s puriſſimas.
tūc aūt ſm Ariſ.aq ē puriſſima qñ nullū hz
ꝓpriū colorē nullūqz odorē nec ſaporez. Aq̄
igit b. Marie ē puriſſima.qz aufert a nobis Aq̄ ma/
colorē.i.mūdanā ꝯſūſatiōz. Jux illd Ro.xj. rie puriſ/
Nolite ꝯformari huic ſeclo ꝛc. Aufert etiaz ſima
odorē.i.ꝑteritoz pctōz vanā recordatōem.
quē odorē hēbāt illi q̄ dicebant Nu.xj. Re/
cordamur piſciū q̄s comedebam⁹ in egypto
gtꝭ ꝛc. Aufert q̄z ſaporem.i.mūdi amorē.vt
amor mdi ſibi ꝓſipiat.z ſol⁹ amor dei ſibi ſa/
piat. Qz ſic dic Chry.i q̄dā fmōe. Ureno
hz ſup ꝛrā qd̄ amet q̄ tonū celeſte i ſitate gu
ſtauerit. Qz ꝯo puritati iſti⁹ aq̄duct⁹ q̄dā ꝯ/
dicētes ipm ſordidatū origiali pctō fuiſſe aſ/
ſerūt. Jō merito dicere poſſum⁹ ꝓ btā ꝯgine
illud Nu.xx. Ecē aq̄ ꝯdictōis vbi iurgati
ſunt filij iſrael ꝯtra dñm.i.xpm filium ipius
ꝯginis:mrem ſuā maculatā ꝑdicātes. Quia
aūt ille cognoſcit eſſe ꝓuotus xpi z mris ei⁹:
qui cauillosis argumentatōib⁹ ꝯdicentium
nō mouet a venerāda ꝯceptione eius. Ideo
ipſe xps inquit tali ꝓuoto illd ps.lxxx. Prio
baui te apud aquā ꝯtradictionis. Hec eſt il
la aqua ſanissima ꝓ qua figuraliter dicitur
Prouer.v. Bibe aquam ꝓ cisterna tua z flu
enta putei tui. Hec eſt illa aqua nitidissima
i qua reſplēdet vult⁹ pſpicitētiū. Prou.xxij
Hec eſt illa aqua ſalutaris q̄ ignem extinguit
ardentē. Eccl.iij. Hecē illa aqua ꝓ q̄ morali
ter exponi ꝑt illud Eccl.xxix. Initiū vite ho
minis aq̄ z panis. Per aquā ei itelligit ꝯgo
Maria.p panē ꝯo xps.q̄ ꝓ ſeipo ait Jo.vj
Ego ſum panis viuus q̄ ꝓ celo ꝓſcēdi.trā/
ſumptiue in.c.charitas.ꝓ peni.di.ij.z ꝓ con
ſe.di.ij.c.forte.z.c.omia.z.c.in calice.xxiij.
q.iiij.c.ſciatis. Hec etiā eſt illa aqua de qua
exponi pōt illud Ezech.xxxvj.vbi ait deus.
Effundā ſup vos aquā mūdā z mūdabimi
ni ab oib⁹ inq̄namētis vrīs. De ipa q̄z expo
ni pōt illud Joh.iiij. Qui biberit ex aq̄ quā
ego dabo ei non ſitiet in eternū: ſed fiet in eo
fons aque ſalientis in vitā eternam. Dicere
quoqz poſſumus eā figurari p aquā celicam Aqua ce/
ꝓ qua tractat in.l.apud trebacium.§.j.ff.ꝓ lica
aqua plu.ar. Et q est aqua pluēs.i.de celo
cadēs.vt exponit inſti.ꝓ rez di.§.j. Item q
figurat p aquā viuā.ꝓ qua tractat in.l.ſi is
qui in puteum.in princi.ff.quod vi aut clā.
z in.l.j.ff.ꝓ fonte. Item q est aq benedicta:
ꝓ qua in.c.aquā.ꝓ conſe.di.iij. Et ideo etia
am dicere valem⁹ ꝓ ꝓuotis ipſius benedicte

Maria diuſimode ſe diffundit

Largiter ſe diffundit

Sermo.v. De nominatiõe Marie

ꝓginis. Bti q̃ seminãt sup aq̃s.c.cũ Mar/
the.ꝗ.vex.ꝛc cele.mis. Sic aut pisces viue/
re ñ pñt sine aq̃.c.placuit.xvj.q.j. Ita nos
male haberem⁹ sine ꝓgis btissime gra. Ista
eni aq̃ nos sctificãs ē nob necessaria. ꝛc q̃ ex/
poni pt illõ Nu.xix. Peribit q̃ aq̃ expiatio
nis ñ fuerit aspsus. nec mix si nõ hñs hanc
aquã moriť. Ipa ei ꝓgo dicere pt ō illis q̃ ei⁹
uuotionē ꝛelinquũt.illõ Hiere.ij. Me ꝛe
reliq̃rũt fontē aq̃ viue. Ecõtra ꝓo ꝛe ei⁹ ꝛuo
to ō: Eccli.xv. Aq̃ sapie salutaris potabit il
lũ. ꝛ firmabiť i illo ꝛ ñ flectet. Hec ē illa aq̃ sa
luberrima q̃ nos oib ꝓtutib fructificare fa
cit.iuxta illõ Eccli.l. Quasi lilia i trãsitu aq̃.
De qua aqua nos bibere hortat dñs Jesus
Apoc.vlt.dicẽs. Qui sitit veniat. ꝛ q̃ vult
accipiat aquã vite gratis.

¶De tertia progatiua ꝓginei nois icipiẽ/
tea R. s.q ipa ꝓgo roꝛe spũssancti multiplĩ
fuit respersa.

B Sicut terra celesti roꝛe pfusa generat
viridẽ herbã. Vñ Deut.xxxij.dicit
moyses. Fluat vt ros eloquiũ meũ
q̃si imber sup herbã. ꝛ q̃si stille sup
gramina. Sic btã ꝓgo instar terre spũsseti
roꝛe fecũdata generauit filiũ suũ. ꝛc q̃ canit
ecclia.ꝛescẽdit i vtex ꝓgis sicros sup germẽ.
Ista ḡ terra roꝛe illo diuio madefacta genu
it filiũ padisi. Vñ Exo.xiiij.inqt ꝛe⁹.ero q̃si
ros isrl germiabit liliũ. Isrl eni interptat vi/
dens deũ. ꝛ significat beatã ꝓginẽ q̃ videns ꝛe
um i ꝗtemplatõe: germiauit liliũ.i. christũ
candidũ p innocẽtiã. ꝛ odozifex p ꝓtutũ fra
grantiã. De q̃ germiatõe pdictũ fuerat Isa.
xlv.vbi ō: Rorate celi ꝛesup ꝛ nubes pluãt
iustũ: apiať terra ꝛ germinet saluatorẽ. Fuit
etiã hec roꝛatio pmõstrata figuraliť Iud.vj
in vellere gedeonis qd roꝛe plenum roꝛauit
areã ꝛ ipleuit cõchã. Istõ ei vell⁹ figurabat
vtex ꝓgis i q̃ fuit plenitudo roꝛ.i. tot⁹ diui
nitať. ex q̃ plenitudie area.i. eccia. ꝛ cõcha.i.
oim fideliũ corda sť repleta. Vñ Bern.in q̃
dã pmõe ait. Rigatur⁹ dñs areã celesti roꝛe:
totũ vell⁹ pus infudit Redẽptur⁹ ei gen⁹ hu
manũ vniũsum pciũ ꝗtulit i maria Hec ille

L ¶Hec aut roꝛis diuini infusio btãz ꝓginez
multiplici vtilitate repleuit. Prio eni ꝛedit
ei refrigeratõz ꝗ estũ carnal ꝗcupiscẽtie. iuxꝫ
illud Eccli.xliij. Ros obuiãs ardori venieti
humilẽ efficit eũ. Iõ dixit illi angel⁹ Luce.j.
Spũssanct⁹ supueniet i te: ꝛ ꝓt⁹ altissimi ob
umbrabit tibi.i. ab oi estu ꝗcupiscẽtie refrige
rabit. Scõdo ꝛedit sibi spũal dulcedis pgu/
statiõẽ. ꝛc q̃ Nu.xj.ō: Cũ ꝛescẽderet sup ca/
stra ros: ꝛescẽdebat pariť ꝛ mãna. La stx ꝛei
fuit anim⁹ ꝓgis. qꝛ sic fuit vallat⁹ ꝛ munitus
q̃ nũq̃z potuit igredi inimic⁹. Cũ igiť super il
lud castx ꝛescẽdebat ros.s. spũsseti roꝛatio: ꝛe
scẽdebat pariť ꝛ mãna.i. celestium pgustatõ
Istã aũt pgustatõz hẽ meruit ppť mũdici
am ꝛ puritatẽ quã fuauit. Sic ei dicẽ glo. sup
per illud ps. Qui dat iumẽt, escã ipoꝛ ꝛ pul
lis coꝛuoꝛ inocãtibꝰ eũ. Quãdiu pulli coꝛ/
uoꝛ hñt pilos albos a parẽtibꝰ ꝛeserũť. ꝛ tũc
celesti roꝛe pascunť. Quia igiť virgo btã fuit
sp alba.i. purissima. iõ celesti refectõe sp fuit
pasta. Tertio fecit i ea spũalem exultatõem
ꝛe qua Prouer.ix.dr. Sicros sup herbam:
sic ꝛ hylaritas regine. Rex eni.i. xps sibi are
scit qñ animũ suũ ienarrabili exultatiõe pfu
dit. ꝛc q̃ ipa inqt Luc.j. exultauit spũs me⁹ i
deo salutari meo. Et ista exultatio fuit sicros
sup herbã. qꝛ magnã fecit in ea fecũdatiõem
opex. Quarto ꝛedit sibi vite eẽne messionem
Dicť eni ad Gal.vj. Qui seminat in spũ: de
spũ metet vitã eternã. Quia igiť btã ꝓgo in
spũ seminauit. iõ vitã eternã messuit. Istã ãt
messionẽ nõ habuit a seiz a celesti roꝛe. Vñ
poterat dicere illud Job.xxix. Ros morabiť
in messione mea.

¶De q̃rta progatiua ꝓgis incipiẽte ab I
scz q̃ btã ꝓgo est Janua celi.

b Beata ꝓgo dr ianua ꝛ porta padisi.
Añ eni aducẽtũ suũ non erat in celo D
aliq̃ porta p quã possemus intrare Maria
nec aliq̃ fenestra p quã deus ad nos porta celi
oculo miscẽdie respiceret. Iõ beata ꝓgo fcta ē
in celesti palatio porta celi ꝛ portanaria ꝛei.
fenestra ꝛei ꝛ padisi. Prio q̃dẽ facta ē porta
celi. Sic eni p portã int⁹ inferim⁹ ꝛ extra effe
rim⁹. ꝛ ppť hẽ dr porta a portãdo int⁹ ꝛ extra
vt ait Jo.an.in.c.infamib.ꝛc reg.iu.lib.vj.
i mercu. sic ꝛ ipa p merita sua nos portat ad
celum. ꝛ ad nos reportat dona grax. Vocať
aũt ab ecclia porta regia. porta fulgida. felix
ꝛ beata. Prio vocať porta regia respectu xpi:
cum dr. Tu regis alti ianua. Sicut eni ho/
mo p portã exit ꝛ intrat. sic etiam ipe itrauit
ꝛ exiuit p illam. ꝛ tamen ipsa porta sp clau/
sa pmansit. iuxta illud Ezech.xliij. Porta
hec clausa erit ꝛ nõ aperiet. ꝛ vir nõ trãsibit p
eam. qm dñs deus israel ingressus est p eam
¶Secundo vocatur porta fulgida respectu E
sui. Vnde dicť in officio eius. ꝛ porta lucis Porta
fulgida. Deus quidem semp stat ad ostium fulgida
cordis nostri. Apoc.iij. Ego sto ad ostiuz et
pulso: volẽs lucẽ grẽ sue infundere. sed mali
tenent ostium suum clausum: ꝛ nolũt recipe

lumē diuinū. Unde Job. xxiij. dr. Ipsi fuerūt rebelles lumī. Maria aūt xpo pulsanti ꝛ dicēti illud Can. v. Api mihi soror mea. apuit dicēs ibidē. Pessulū ostij mei aperui dilecto meo. iō lucē recepit. ꝛ tota lucida facta ē. Unde Apoc. xxj. dr. Ciuitas. i. ego Maria q̄ ē omniū ꝓtutū vnitas nō indiget sole. i. illuiatōe angelica. neq̄ luna. i. illustratōne hūana. qꝛ ipam illumiat claritas diuina: ꝛ xpi claritas hūana. Jō sbdit. sz claritas dei illumiabit illā. ꝛ lucerna eius erat agnus. ¶ Tertio vocatur porta felix. qꝛ p ipam ad felicitatē eternā intramus. Unde Gen. xxviij. videns Jacob celum aptū: ꝛ scalā sup ēra. cui cacumē celos tangebat. ꝛ angelos ascēdētes ꝛ descēdētes. ꝛ deū innixū scale: admirādo dixit. Hec ē domus dei ꝛ porta celi. Per qd̄ dat intelligi q̄ ipsa ē porta celestis. qꝛ nob celū apuit. ꝛ ē scala celi. p quaz ad nos deus descēdit. q̄ licz eēt i terra corpe. tn̄ cacumē mētis eius tāgebat celū dilectōe. ꝛ feruore ac ꝛēplatōe. q̄ angelos p nob mittit ad deū. ꝛ ad nos venire fac. cui dns fuit innixus qꝛ i eius vtero fuit incorpat. Istā portā celestē Eua nob clausit. sed Maria apuit. Unde canit ecclia. Paradisi porta p Euā clausa ē. et p Mariā ꝓginē iterꝫ ē patefacta. Porta enī paradisi terrestris triplex erat clausa. s. angelica custodia. flāma apposita. ꝛ romphea bisacuta vt hī Gen. iij. p q̄ significabat clausura paradisi celestis. p angelicā enī custodiā significabat inimicicia q̄ p pctm̄ facta erat iter hominē ꝛ deū ac angelū. p flāmā appositam significabat obligatio ad pnā eēnā. p rōphea ꝓo bisacutā: denotabat seuera dei iusticia q̄ corpus ꝛ aiam icidebat. Btā āt maria inter hoiez ꝛ deū ac angelū pacē fec. ꝛ iō ꝑmā clausurā remouit. Unde angli i eius pturitōe cātauerūt. vt hī Lu. ij. Gla i excelsis deo ꝛ ēra pax hoibus ꝛc. Ipa etiā remouit pnā eternā. ꝛ adduxit dei gram ꝛ gliam. ꝛ sic amouit secūdā clausurā. Et iō Prouer. xj. dr. Mulier gratiosa inuenit gliam. Ipa etiā remouit seuerā dei iusticiā. ꝛ ꝓuertit illā in magnā clementiam. ꝛ sic remouit tertiā clausurā. iō significata fuit p Hester. Cū ei rex Assuerus ꝑ iudeos mortis iniam ptulisset. regina Hester pcibus suis ipetrauit reuocatōez tā seuere iusticie. ꝛ illā i clemētiā ꝓmutauit. vt hī Hester viij. ¶ Sēdo ꝑncipalit dico q̄ be. Maria ē portanaria dei. vt dic Hugo de s. victore i q̄dā ꝓmone. Ista ei portanaria thesauruz dei nob apit. ꝛ nos i celeste palaciū itroducit. de ꝓmo hī Zach. xj. vbi dr. Api lybane portas tuas. Lybanus ei interptat cādidatio. ꝛ significat ꝓginē Mariā q̄ fuit cādida p mūdicia. Ipa enī apit portas suas. eo q̄ debilibus ꝛ infirmis apit portā diuie potētie. quia dat eis ꝓtutē ꝛ potētiā tēptationibus resistendi Ignorātibus aūt apit portā diuine sapientie dās eis sapiam pctā ꝑcauēdi. Malignantibus aūt ꝛ puersis apit portas diuie clementie. dās eis grāz penitēdi. Desēdo āt. s. q̄ btā ego nos i celeste palaciū itroduc a quo Eua nos excluserat: legit. ij. Re. iiij. q̄ ostiaria purgās triticū obdormiuit. ꝛ iō Miphibseth interfectus fuit. Ista ostiaria fuit Eua. q̄ ñ sollicite vigilauit. ꝛ iō diabolus itroiuit ꝛ eius ꝑsonā interfecit. Sz Joh. xviij. dr. q̄ ancilla ostiaria Petri i atriū ꝑncipis itroduxit. qꝛ virgo Maria q̄ noiat se ancillā. i celi palaciū nos itroducit i ꝓspectu eterni regis. ¶ Tertio dr fenestra dei. Unde canit ecclia. Intrēt vt astra flebiles celi fenestra facta es. Per illā enī fenestrā deus lumē gre sue nob effudit. licet ei dicat in. l. si is qui binas. ff. de vsufruc. ꝛ in. l. j. ff. si vsufruc. pe. ꝛ i. l. q̄tiēs. ff. de seruitut. ꝛ in. l. binas edes. ff. de fui. vrba. p. q̄ sufficit quē hie tātū lumē in edibus suis vt videat. licz incōmode ꝛ cū aliq̄ obscuritate. tn̄ deus nolēs nos eē cū paruo lumīe. dedit nob hanc fenestram amenissimū. pspectū cū magna claritatis copia ꝑbentē. De q̄ Aug. i q̄dā ꝓmōe ait. Fcā est maria fenestra celi. qꝛ p ipam deus verꝫ seculis lumē dedit. Facta ē etiā scala celestis. qꝛ p ipam deus descēdit ad nos. Per illā etiā fenestrā deus ocdo misēdie ad nos respicit. Deq̄ dr Can. ij. En ipe stat post parietē nrm respiciens p fenestrā: pspiciēs p cācellos. Ubi nota q̄ tria sunt q̄ xpm iducūt vt nos oculo misericordie respiciat. Primū ē. qꝛ hz nobiscū sil'z naturā. iō dr q̄ stat post parietē nostrū. Paries enī noster ē nra natura. Sz dr stare post parietē. qꝛ lz habuerit ꝓitatē nature. tn̄ nō habuit vicia ipius natre nre. Secdm ē qꝛ hz nobiscū eādē mrem. Et iō sic ex idētitate nature est ꝓpinquus nr. ita ex eadē mre dr frater nr. Jō dr. respiciēs p fenestrā. i. ꝓginē mariā. Tertiū est. qꝛ respicit i seipo vulnera p nob ꝑessa q̄ bz factus est redēptor nr. iō dr. pspiciens p cancellos. ¶ Quarto dico q̄ est fenestra paradisi. iō dr sibi sepe dicere debemus illud Can. v. Aperi mihi soror mea. amica mea. colūba mea: ꝛ imaculata mea. qꝛ caput meum plenū ē rore. ꝛ cincinni mei guttis noctū. vbi ponūt q̄nq̄z cause q̄re ista fenestraria dr deuotis suis fenestrā celi apire. Pria ē magna nra ꝓpinq̄tas. qꝛ ē soror nra. Secda est eius viscerosa charitas. quia ē amica nra. Tertia

F Porta felix.

G Maria portanaria

H Maria fenestra

I fenestra paradisi

Sermo.v. De nominatiõe Marie

est magna pietas.qz est sicut colũba. Quarta est eius generositas.qz ẽ ĩmaculata. Quinta est nra magna necessitas.qz nos sumus plenĩ frigore malicie ⁊ pcti.iõ subditur. Caput meũ plenũ est rore: ⁊ cincinni mei guttis noctiũ.i.pctõrũ. Et pdicti g̃ pz dignitas ⁊ prio gatiua ꝗgis ãrta.s.q ipa est nõ solũ fenestra sz etiã ianua padisi. Xps enĩ est ostiũ vt ipe testat Joh.x. In ostio autẽ isto ianua ẽ ꝗgo Maria. Est tm etiã ipa ostiũ qd i figura fuit demõstratũ i tẽplo dei i q̃ erãt duo ostia. q̃ significatur q in celo sunt duo ostia.s. Xps ⁊ beata ꝗgo. vt inq̃t Albertus sup Missus est.c.clxxxvj. Sic aũt Donatus cecinit de se ipso dicẽs. Janua sum rudibꝫ pmã cupientibꝫ arcẽ. Nec sine me q̃s rite beatus erit. Ita ipa non põt imerito dicere. Janua sum cũctis superã cupiẽtibꝫ vbẽ. Nec sine me q̃s rite beatus erit.

¶De q̃nta progatiua ꝗgis incipiẽte ab. A sz q beata ꝗgo est atriũ dei.

K Maria atrium

PEr quintã lrã hui⁹ ꝗginei nomis denotat q ipa est omipotẽs dei atrium ⁊ habitatio. ⁊ iõ ei⁹ claritatẽ cõtemplãs Dauid dicebat ps.lxxxiij. Concupiscit ⁊ deficit aĩma mea i atria dñi. Nec mirũ si h̃ atriũ fuit splẽdidũ ⁊ excellẽtissimũ cũ in eo nouẽ mẽsibꝫ habitauerit deus. De q̃ dr Isa.lxij. Habitabit iuuenis cum ꝗgine: ⁊ gaudebit spõsus sup sponsam ⁊ gaudebit sup te deꝰ tuꝰ. De hac q̃z habitatiõe ipsa ait Eccli.xxiiij. In habitatõe sctã coram ipo ministraui. Ista aũt habitatio sctã põt intelligi fm triplicẽ significatõem hui⁹ nois sanctuz Nã sctm idẽ est qd mũdũ vl firmũ aut sanguine tinctũ.l.sanctuz.iũcta.l.sacra loca.§. ppie.ff.de rer.di. Ipa enĩ fuit sctã.i.pura ⁊ mũda.vt inq̃t Ansel.in lib.de ꝛcept n ꝗgiãtãta puritate q̃ maior sub deo neq̃t intelligi. Scdo fuit sctã.i.firma.qz sup altitudinem diuinitatis fuit fundata.iuxꝫ illud ps.lxxxvj. Fundamẽta ei⁹ i montibꝫ sctis. Tertio fuit sctã.i.sanguĩe tincta.qz mẽoria sanguinis ⁊ passiõis filij sui sp fuit iugiter in ei⁹ mẽte affixa.vt possit dicere illd Exo.xlj. Spõsus sãguinũ tu mihi es. ¶In ista habitatõe sic sãcta.i.i seipa q̃ fuit dei habitatio: beata virgo coram deo ministrauit. Nã primo ministrauit sibi existẽti i vtero suam sue carnis. Vñ Cañ. iij.dr. Egredimi filie hierlm.i.fideles aĩme. ⁊ videte regẽ Salomonẽ.i.rpm pacificum in diademate.i.i hũana carne.q̃ coronauit eũ mr sua. ⁊ dr caro xpi diadema. q̃a cetere figure diũsis lineis pficiunt. Sola aũt figura sperica vna tm linea claudit. nã cetera corpora alioꝝ hoim facta sunt saltẽ duabꝫ lineis.i.cõmixtõe vtriusq̃z parẽt. Corp⁹ ãt xpi cõpositũ fuit tm vna linea.i.carne virginea

L Maria ministrauit corazdeo

¶Secundo ministrauit sibi egresso ex vtero nutrimẽtũ lactis ꝗginei. Unde canit eccl̃ia. Ipm regẽ angeloꝝ sola ꝗgo lactabat vbere de celo pleno. Ubi tria notãt. Prio qz lactabat ⁊ pascebat illũ q̃ pascit oia Jõ alibi canitur. paruoq̃z lacte pasꝰ ẽ.p quẽ nec ales esurit. Scdo q nõ dedit ipm ad nutriõduz. sed ipa sola eum nutriuit. Jõ dr. sola ꝗgo lactabat vti bona obseruatrix leguz. quibꝫ caueꝫ q mater debeat filiũ lactare.l.si cõpetenti.vbi glo.C.de alẽ.liberis. Tertio q illud lac nõ fuit a natura ꝓductũ sz de celo ministratũ. quia ꝗgines lac naturaliter nõ habent. Jõ subdit vbere de celo pleno ¶Tertio sibi ministrauit vi uẽti i mũdo necessaria vite corpal. quia cuz xps paup esset. iuxta illud ps.xxxix. Ego ãt mẽdicus sum ⁊ paup. Mater ei⁹ sicut dicit Hieronym⁹ acu ⁊ colo acq̃rebat vñ sibi ⁊ filio necessaria ꝓcuraret. Jõ de ipa dr Prouerbiorũ vlt. Quesiuit lanã ⁊ linũ. ⁊ opata est i eis. Et infra. Manũ suã misit ad fortia. et digiti eius apprehẽderunt fusum. Licz enĩ sit officiũ patris postq̃z ablactatus est puer alere ipm filiũ ⁊ non matris.l.nec filiũ.C.de patria pote.tm qz Joseph nõ est verus pater xpi: sz ipsa ꝗgo totã subam corpalem ei ministrauerat quã alij filij recipiũt a patre ⁊ a matre. iõ ad eã ptinebat cuz nutrice ⁊ alere. Sed licet ppter inopiã excusata esset ab h̃ onere.l.si q̃s a liberis.§.si vel parẽs.ff.de liberis agnoscẽdis. sicut etiã eadẽ de causa excusat pater. vt inq̃t Bal.in.d.l.nec filiũ. tamẽ immẽsa pietas ipam virginẽ impellebat ad eũ cũ ingẽti sollicitudine alendum. ¶Istaz aũt habitatõz tã dignã ⁊ putilẽ ipe deꝰ sibi edificauit de qua dicit Prouerbiorũ.ix. Sapientia edificauit sibi domũ: ⁊ edificatã in habitauit. Unde ipa inq̃t Eccli.xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Et de h̃ etiã dicit psalmo.lxxxvj. Homo natus est in ea: ⁊ ipe fundauit eã altissimꝰ. ¶Circa pfectiõem aũt domus siue atrij tria fm Ambrosiũ pñt ꝓsiderari. Bonꝰ enĩ artifex ꝓmo fundamentũ bonuz ponit. quia facto malo fundamẽto: omne quod superedificat corruit.c.cũ Paulus.j.q.j. Scdo posito fundamẽto: edificij mẽbra distinguit. Tertio adiũgit ornatũ. Primo ergo deus fundamẽta virginis posuit. de quibꝫ dr ps.lxxxvj. Fundamẽta eius in montibꝫ sanctis. Per mo

M

N

O

Perfectũ atriũ hz tria

tes aūt sanctos altitudo trinitatis intelligit
Ipsa enim fuit fundata super altitudinē po-
tentie patris qui eā in tono firmauit. Su
per altitudinē sapiētie filij. qui eā omni sapiē
tia illustrauit. Super altitudinē spūssancti
qui eam in grā stabiliuit. Homo eni de faci-
li cadit. tū quia habet corpus luteū. tū quia
habet fundamentū terrenuz. De quibus dr
Job. iiij. Qui habitant domos luteas. & ter-
nū habet fundamentū. Homo q̄dem habet
domū luteā. i. corpus qd est domus anime &
de luto est formatū Habet etiā fundamentū
terrenū quādo spem suā ponit super mūduz
Talis eni (sicut dicit Matt. vj.) edificauit
domū suam super harenā. Cadit etiā homo
quia habet cor cinereum. de quo Sap. xv. dr
Cinis est cor eius: & luto vilior vita illi. Nō
sic autem fuit beate virginis edificatio. qr p
mo habuit corpus consolidatū. Quāuis ei
corpus eius fuerit luteum. tamen in fornace
diuini amoris fuit sic cōcrematū & solida-
tum q nunq̄z cadere potuit. quia in eo nihil
de carnalitate remansit. iuxta illud Eccli. xxx
viij. Vapor illius exurit carnes eius. & Isa. j
Excoquā ad purū scoriam tuā. Vnde Hiero
nymus in sermone de assumptōne ait. Pu
to q quicqd cordis est. quicquid mētis hu-
mane: si totū adhibeas nō sufficeret vt cogi-
tare valeas quanto virgo beata indesinēter
cremabat ardore pij amoris. Scdo habuit
animū celestē qui totus erat in dei amore cō
uersus. Unde Hieronymus vbi supra ait.
Totam eā repleuerat spūsancti grā. & totā eā
incanduerat diuinus amor. ita vt nihil i ea
esset qd mūdanus violaret affectus. sed ar-
dor continuus & sobrietas superfusi amoris.
P ¶ Tertio p fundamento habuit deum. Vnde
dicitur Cant. viij. Innixa super dilectū suū.
Innixa ē fuit super montem de quo psalmo
cxxiiij. dicit. Qui confidūt in dno sic mons
syon &c. Innixa fuit sup fortissimā turrim.
De qua Prouerb. xviij. dr. Turris fortissi-
ma nomen dni. Fuit igit illa domus que ca
dere nō potuit. qr fundata erat supra firmā
Q petram. vt dr Matth. vj. ¶ Secūdo celestis
artifex postq̄z stabile fundamentum posuit:
edificiū pulcrū erexit. iuxta illud. j. ad Cho
rinth. iij. Si q̄s aūt supedificat sup̄ funda-
mentū hoc auz: argentuz & lapides pciosos
Per argentū intelligit eius corpus luciduz
atq̄z virgineū. Per auz eius animus diuino
amore auratus. Per lapides ho preciosos
intelligunt eius virtutes quibus ornata fuit.
R ¶ Tertio postq̄z celestis artifex tā stabile fun
damentū posuit & tam pulcr̄ edificiū erexit
ipm edificiū ornauit atq̄z depinxit: triplicē
scz colorem imponēdo. s. album colorē puri-
tatis. nigrum humilitatis. & rubeū charitatis
Ideo ipsa inquit Cant. j. Nigra sum. ecce co
lor niger humilitatis. sed formosa. ecce color
albus puritatis. sicut pelles Salomonis. ec
ce color rubeus charitatis. Dicit eni ibi glo.
q Salomon fecit sibi tabernaculum de pelli
bus rubricatis. Pulcra ergo est permixtio.
scz color albus niger & rubeus. qr pulcra con
iunctio est puritas cum hūilitate & charita-
te. ¶ Nō solū aūt beata virgo dr atriū & habi-
tatio siue domus dei. sed etiā appellat taber-
naculū spūsancti oī sctitate repletū. De q̄ ps.
xlv. inq̄t Dauid. Sanctificauit tabnacu
suū altissim. Tabernaculū eni dr dom ro
dedicata. e. j. & ibi Archi. de sent. & eiudi. Et
ppter hoc eccl̄ia dr tabernaculū xpi. c. ne for
sitan. de pe. di. j. Et iō multo magis sic debet
nominari beata virgo. que etiā denominatur
thalamus xpi. Dr aūt thalamus a Thala
mone duce romanor. q̄ cū quandā virginez
Sabinā noie rapuisset. dictū fuit ei pro ta
culum. q illa virgo ipsi cōiugio tradēda erat
Et qm̄ ille nuptie thalamonis feliciter suc-
cesserunt. ordinatū fuit vt cubiculum spōsi
& sponse thalamus diceret. quia igit deus in
vtero virginis nuptias celebrauit qn̄. s. na-
turā humanā sibi copilauit. iō ipsi vterus
recte thalamus dici pōt. De quo ps. xviij.
dr. In sole posuit tabernaculū suū: & ipe tanq̄z
spōsus pcedēs de thalamo suo. ¶ Consueue-
T runt aūt thalami regis pciosis pānis ador-
nari: & varijs coloribus depingi: & diuersis flo
ribus aspergi. Thalamus aūt virginis adornat
fuit pānis pciosis purpureis: aureis. & gem-
matis. De quibus dr Cant. ij. Ferculum fec si
bi rex salomon de lignis libani. Ferculuz eni
dr vas escaz. & significat virginis vtez: i quo
fuit positus ille q̄ est esca omniū angelorum
& sctorz. & fuit de lignis libani. qr eius vterus
fuit odoriferus & incorruptibilis. & serpentum
infernaliū expulsiu. Postea subdit. Recli-
natoriū fec aureū. ascēsum purpureū media
charitate pstrauit. Ei eni vter in quo xps
se reclinauit fuit adornat pāno aureo. i. pu
dore virgineo. Sic ei auz ē incorruptū. fulgi
dū & pciosum. sic ei virgitas reddidit ei vte-
rū incorruptū q̄ ad se. fulgidū p exemplū q̄
ad primuz. & pciosum q̄ ad nos. Ascēsum q̄
q̄z eius purpureū. i. animā inflāmat diuino
amore. & ascendentē in celuz p contemplati-
onem. media charitate cōstrauit. Charitas

In Maria triplex color

S Maria tabernaculum

Thalamus ornatus

em est gẽma lucida q̃ oẽs ꝓtutes facit fulgi/
dãs esse. De qua d̃: Eccl̃.ix. Hẽmula carbũ
culi i ornamẽto auri. Tũc ei charitas ẽ pfe/
cta qñ habet secũ annexã humilitatẽ ⁊ puri/
tatẽ. Jõ in brã ꝓgine fuit gẽmula hũilitat̃.
⁊ carbũculus feruẽtis charitatis. ⁊ aurum i
corruptibilis ꝓginitatis. Ecce g̃ q̃ iste tha/
lamus xpi pãnis valde pciosis fuit ornatus
Fuit quoq̃ varijs coloribꝫ ꝛepictus. id ẽ. di
uersis ꝓtutibꝫ. Sicut eni color niger iuxta
albũ positus ipm albũ magis cõmẽdat fm
sniam phi. ij. ꝛe celo ⁊ mũdo. t. j. elẽchorum
sic humilitas b. ꝓginis simul cũ virginita/
te ⁊ alijs ꝓtutibꝫ ꝓiũcta: ipam ꝓginitatem ⁊
alias ꝓtutes magis exornat. Si enim brã
Maria fuisset ꝓgo sed superba. nec deo pla
cuisset. nec filius dei de ea carnem sumpsisset.
U ¶ Diuersis quoq̃ floribꝫ fuit iste diuin⁹ tha
lam⁹ aspersus. s. rosa patie. Vñ Eccl̃. xxiiij.
ipa inqt. q̃si plãtatio rose i hiericho. Item
viola humilitatis pfunde. ⁊ lilio puritatis
⁊ mũdicie. De quibꝫ Can̄. ij. ipsa ait. Ego
flos cãpi ⁊ liliũ ꝓvalliũ. Est quoq̃ beata ꝓ/
go templũ dei. iuxta illud ps. xlvij. Suscepi
mus d̃ miscõiam tuã in medio templi tui.
De quo templo figuratiue d̃: iij. Regũ. vj.
Nihil erat i templo qd̃ nõ auro tegeret. id ẽ
charitate vestiret. Sicut aũt ad ecclĩam cõ/
fugiẽtes sunt securi: ⁊ nõ pñt de illa p violen
tiam extrahi. l. pseuti. C. de his q̃ ad ecclĩam
confugiũt. ⁊ c. rex. xvij. q. iiij. ⁊ c. inter alia.
de immu. eccle. Sic ad beatã ꝓginẽ ꝓfugien
tes sunt securi a dẽmonibꝫ. ⁊ nõ pñt ad eorũ
seruitia violẽter trahi. nec ab eis in pfundũ
inferni pijci. Ecce ergo quanti puilegij est h̃
templũ ꝓginale. Forma aũt huⁿ rẽpli valde
est ampla. vñ d̃: templũ quasi tectũ amplũ
Sic eni interpratur h̃ nomen templum fm
X Archi. in. c. ⁊ h̃. xvj. q. vj. ⁊ sumpsit ab Isi/
do in. v. li. ethimo. c. iiij. ¶ In ipa aũt ꝓgine
gloriosa fuerunt tecta valde ampla. Primo
quidẽ habuit amplũ vtez ad deũ suscipien/
dũ. cui canit ecclĩa. Tu quẽ celi cape non po
terãt tuo gremio ꝓtulisti. Petr⁹ quoq̃ rauẽ.
in q̃dam fmone ait. Qd̃ erat i pncipio apd̃
deũ: intra se ꝓgo ꝛepit ꝓbũ. Et itez. Ipsa ꝓ/
go fuit maior celo. fortior terra. latior orbe.
Nã deũ quẽ mũdus nõ capit sola cepit ⁊ por
tauit eũ q̃ portat orbẽ. Et itez. Quãt⁹ sit d̃
ignorat q̃ nõ mirat huⁿ ꝓgis vtez. celũ pa/
uet. tremũt angeli. creatura nõ sustinet. natu
ra nõ sufficit. q̃ vna puella sic deum in sui pe
toris hospitio capit. respicit ⁊ oblectat. terr̃
pacẽ. celis gliam. salutẽ pditis. vitã mortuis
dederit. Sic eni totũ mãna i vna. ⁊ tota vr
na erat i archa. ⁊ tota claudebat i tẽplo. sic ⁊
diuinitas tãq̃ mãna dulcissimũ: tota erat i
vna. i. i xpi aia. tota q̃ erat i archa. i. i xpi car
ne ꝛeficata. ⁊ hec oia claudebant i tẽplo. i. in
ꝓgis vtero gliose. ¶ Scdo habuit amplꝫ
intellectũ ad diuinũ lumẽ suscipiẽdũ. Intel Y
lectus eni ꝓgis nõ indigebat radijs. q̃ ha/
bebat intra se pñtiã solis. iuxe illd̃ Eccl̃. xxvj.
Sic sol oriẽs mũdo i altissimis dei ⁊c. Nec
indigebat lucerna. i. manuductõe alicui⁹ ho
minis. q̃ i suo vtero habebat diuinã lucernã
fulgentẽ. Jõ ibidẽ sbdit̃. lucerna splẽdẽs sup
cãdelabꝫ scm̃. Nec indigebat sic filij isrl̃ colũ
na ignis vel nubis. i. manuductõe alicuius
angeli. q̃ habebat ignẽ diuitatis ⁊ nubẽ hu/
manitat̃ xpi. iõ ibidẽ sbdit̃. colũne auree su
per bases argẽteas. ⁊ pedes firmi sup plãtas
stabilis mulier̃. ¶ Tertio hꝫ amplũ affectũ
ad cõpatiẽdũ. nã intra sinum sue miscõie ⁊ Z
pietatis oẽs recipit. Recipit eni iustos q̃bꝫ
impetrat dei grãm. iõ d̃: Maria mr̃ gre. Re
cipit pctores ipetrãdo eis miscõiã diuinam
iõ d̃: mr̃ misericordie. Recipit tẽptatos a di
abolo. Ideo subdit̃. tu nos ab hoste protege
Recipit aias de hoc mũdo exeũtes. iõ d̃. et
hora mortis suscipe. Qd̃ ⁊ aiabꝫ nr̃is facere
dignet̃ ipa ꝓgo piissima p infinita secula se/
culoꝫ bñdicta Amẽ.

¶ De eiusdẽ integerrime ꝓgis nomiatiõe
Sermo. vj.

A

O Rietur stella ex Jacob. Nũe. xxiiij. In sacra
scriptura oẽs angelici spũs stel/
le nuncupant̃. Vñ Apoc̃. xij. d̃:
Et draco cauda sua trahebat magnã ptez
stellarũ. Itẽ omẽs sancti stelle vocant̃. Unde
Gen̄. xxij. ⁊ Ero. xxxij. d̃: Multiplicabꝫ se
men tuũ sic stellas celi. Et. j. ad Cho. xv. ait
apl̃s. Stella a stella differt i claritate. i. san/
ctitate. Itẽ stella d̃: ecclĩa. Vñ Apoc̃. ij. scri/
ptũ est. Hec dicit qui tenet septem stellas in
dextera sua. i. sancta ecclĩam septiformis dei
radijs plucentẽ. Illi etiã hoies q̃ sunt in gra
dei dicuntur stelle: que tunc dicuntur cadere
quando a dei gra cadunt. iuxta illd̃ Apocal̃.
viij. Cecidit de celo stella magna ardẽs tãq̃
facula. Et Math̃. xxiiij. ait saluator. Stel
le cadent de celo. Sed beata virgo Maria
singulari modo stella appellatur. vt patet i
verbis ꝓpositis. Sup q̃bus q̃nq̃ ꝓsiderati
ones faciemus.

In prima videbimus quare virgo Maria